

Evropský parlament a politické důsledky vraždy v Tor di Quinto

Iva Petříčková

Abstrakt:

Vražda Giovanni Reggiani na konci října v Tor di Quinto nebyla z pohledu některých italských médií a politiků pouze brutální vraždou znásilněné a okradené ženy, ale především vraždou italské občanky rumunským pachatelem romského původu. Otázka deportace občanů Evropské unie, kterou poté nastolila italská vláda, vypovídá o novém kontextu rumunské migrace do Itálie: rumunští migranti jsou od roku 2007 občany Evropské unie. Článek se věnuje odezvám na tuto událost na půdě Evropského parlamentu.

Deportace evropských občanů

V reakci na vraždu došlo k několika násilným útokům na rumunské občany a k vydání dekretu, který upravil vyhoštění evropských občanů narušujících veřejný pořádek. V Itálii je podle organizace Caritas okolo 3,5 milionu cizinců, z čehož přibližně patnáct procent jsou občané Rumunska. Rumunští migranti tak představují největší skupinu cizinců v Itálii; okamžikem vstupu Rumunska do Evropské unie se z těchto migrantů stali občané EU. Jakou má občan Evropské unie ochranu v jiném členském státu před vyhoštěním? K jeho vyhoštění může dojít pouze za jasně daných podmínek, které upravuje evropské právo. Může být vyhoštěn pokud jeho pobyt v zemi představuje bezpečnostní riziko či pokud po více než devadesáti dnech od příchodu do země nemá práci, zdravotní pojištění a představuje zátěž pro sociální systém z důvodu nedostatku vlastních prostředků. Vyhoštění, ke kterému by došlo na základě jiných důvodů, by představovalo porušení jedné ze základních svobod občanů EU. Občané všech států EU mají možnost volně se pohybovat a žít na území jiného členského státu, jak to zakotvuje článek 45 nově schválené Listiny základních práv Evropské unie. Zákaz diskriminace na základě národnosti vyplývá mj. už z Evropské úmluvy o lidských právech z roku 1950 a v rámci nové listiny je zákaz diskriminace rozšířen i

na zákaz diskriminovat občana EU na základě státní příslušnosti. V rámci Evropské unie taktéž není povoleno vyhostit určitou skupinu kolektivně.

Odezvy v Evropském parlamentu

Evropský parlament reflektoval tuto událost v rámci všech svých listopadových jednání. Napříč politickým spektrem se deklarovaly výzvy ke klidnému vyřešení situace a k vedení dialogu. Byl též schválen dokument, který reagoval na vydání dekretu vedoucího k deportaci několika desítek rumunských Romů z Itálie. Poslanci v něm zdůrazňovali, že členské státy jsou povinny plně respektovat volný pohyb občanů EU a musí uznávat pravidla pro vyhoštění. Tato pravidla pak určují mantinely pro jednání členských států a umožňují prošetřit legálnost jejich kroků. Za velmi důležitou byla též shledána otázka začleňování migrujících pracovníků do nového prostředí. Evropský parlament rovněž usnesením vyzval Evropskou komisi k vypracování strategie na sociální začlenění romské menšiny. Jednalo se o nelegislativní akt, který byl přijat drtivou většinou poslanců.¹ V neposlední řadě pak vyhlásil Evropský parlament zahájení platnosti Listiny základních práv Evropské unie (od 12. prosince 2007). Na tento právní akt se mohou odvolávat při vedení soudních pří všichni občané EU, jejichž práva byla porušena členským státem, jeho orgánem či evropskou institucí.² Tato listina se věnuje též problematice vyhoštění a možnosti odvolání se proti rozsudku o vyhoštění.

Rozhádání extrémní pravice

Nejviditelnější dopad politických událostí po vraždě v Tor di Quinto na půdě evropských institucí byl zánik extrémně pravicové frakce v Evropském parlamentu. Poslanci této frakce se shodovali na xenofobním postoji vůči přistěhovalcům, odmítání konceptu integrace, obraně národních zájmů a tradic. Frakce byla tvořena francouzskou Národní frontou (členem je poslanec Jean Marie Le Pen a jeho dcera), stranou Velké Rumunsko, belgickou stranou Vlámský zájem, bulharským poslancem ze strany Útok, poslancem rakouské Strany svobody, nezávislým britským poslancem a dvěma italskými poslanci (vnučkou fašistického vůdce Mussoliniho a členem radikální pravicové strany Tříbarevný plamen). Frakce „Identita, tradice, suverenita“ byla rozpuštěna 14. listopadu 2007 poté, co Alessandra Mussoliniová označila

¹ Evropský parlament, Uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2007-0534+0+DOC+XML+V0//CS&language=CS>, 8. prosinec 2007

² Evropská komise, Listina základních práv, http://ec.europa.eu/justice_home/unit/charte/index_en.html, 12. prosinec 2007

(Existují tedy dva odlišné dokumenty: Evropská úmluva o lidských právech, která byla podepsána v roce 1950 a zabývala se právem na život, osobní bezpečnost, důstojnou práci, spravedlivý proces.. a ustanovovala Evropský soud pro lidská práva. Nyní přijatá Listina základních práv zavazuje členské státy dodržovat přesněji definovaná pravidla týkající se udílení azylu, podmínek vyhoštění, práva na vzdělání, genderovou rovnost, ochranu spotřebitele, kolektivní vyjednávání a další.)

rumunské občany za „chronické porušovatele zákonů“ a žádala vyhoštění rumunského velvyslance z Itálie. Rumunský poslanec Tudor opětoval výpad Mussoliniové slovy „máte dědečkovy geny“. Rumunští poslanci frakci opustili a tím zanikla pro nedostatek členů. Poslanec Lambert ze Strany zelených situaci komentoval slovy: „Pro Evropský parlament je pozitivní, že hodnoty tolerance a demokracie nebudou atakovány na jeho vlastní půdě“.³

³ Evropský parlament, tiskové prohlášení
http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/008-13089-316-11-46-901-20071114IPR13088-12-11-2007-2007-true/default_en.htm, 14. listopad 2007